

překladatelovu pojetí příslušných dramatických útvarů a jeho představě o hlavním cíli představení. Proto jeho vztah k textu je pružný, jednou je nejdůležitější přesný významový odstín, jindy zase spíše styl a intonace.

Které momenty překladatelovy interpretace mají praktický obsah pro inscenaci, lze ukázat na kterémkoli úryvku z divadelní hry, kupř. na samém začátku první scény Gorkého Měšťáků v českém překladu B. Mathesia a ve slovenském překladu K. Podolinského.

Významový odstín je zvláště důležitý v těch složkách divadelního textu, jejichž funkcí je kvalifikovat, charakterizovat postavu, scénu, hercova fyzická jednání, způsob pronášení repliky apod. Tato funkce nejzřetelněji převažuje ve scénických poznámkách: nezáleží v nich na stylizaci, zato i drobná významová odchylka může pozměnit např. výtvarné řešení scény. V 1. scéně Měšťáků jde po této stránce jen o detaily, i když není zcela lhostejné, má-li výtvarník před sebou pokyn „pokoj v bohatém maloměšťáckém domě“, nebo „izba v majetnom meštiackom dome“, má-li mezi rekvizitami předepsány „dřevěné židle se sedátky upletenými ze slámy“ (M) nebo „továrenské stoličky“ (P. — vjepskije stulja). Závažnější již jsou významové odstíny u poznámek kvalifikujících hercova gesta nebo tón — to bývají obvykle po významové stránce nejcitlivější místa hry. Na Poljino naivní přiznání, že by ráda věděla, zda se milenci v Taťanině knížce vezmou, nebo ne, odpoví Taťána:

Taťjana (s dosadaj): Ně v etom dělo . . .

Taťána (mrzutě): O to nejde . . .

Tatjana (urazeno): To nie je podstatné . . .

Podolinský zde podkládá Taťaně zbytečnou povýšenost.

Nepřesný překlad může herce přimět k docela protismyslným pohybům: v Čechovově Strýčku Váňovi překladatel B. Prusík honil Marinu kolem stolu, ačkoli má sedět u samovaru:

Marina (syraja malopodvižnaja staruška, sidit u samovara, vjažet čulok).

Marina (otevřená, málohybná stařenka, chodí u stolu a plete punčochu).

Také hlavním úkolem některých částí dialogu — zvláště často v expozici — je přesně kvalifikovat a charakterizovat postavy, mluvčího samého apod. Polja takto charakterizuje hrdinu Taťaniny knížky — a tím současně sebe, svůj ideál a svého Nilu: